

H-1 fyziologické/normální hodnoty, podmínky odběru

fPSA (volný prostatický specifický antigen)

Odebíraný materiál	Krev
Odběr do	Plast se separačním gelem (Sarstedt: hnědý uzávěr)
Dostupnost rutinní	Pondělí až pátek
Odezva (rutinní)	Do 5 hodin od doručení do laboratoře
Pokyny k odběru	Odběr provádíme nejdříve 3 dny (dle některých zdrojů až 7 dnů) po vyšetření per rektum, po mechanickém podráždění prostaty (jízda na kole, koni, koitus, obstrukce, retence moče či močový katétr, rektoskopie...) a nejdříve 2 týdny (dle některých zdrojů až 6 týdnů) po biopsii prostaty. Preparáty pro léčbu benigní hyperplazie prostaty (např. Proscar) snižují koncentraci PSA. Pro stanovení fPSA je nutné sérum oddělit do 3 hodin od odběru.

Používaný materiál pro stanovení		Stabilita(sérum)	
sérum	plazma		
Sarstedt: hnědý uzávěr	NE	2 až 8 °C	24 hodin

Referenční hodnoty

index fPSA/PSA	
negativní	> 0,20
neklasifikovatelné	0,15-0,20
potencinálně pozitivní	< 0,15

*D-den, T-týden, M-měsíc, R-rok, Ž-žena, M-muž, DRM+HRM-dolní +horní referenční mez

Poznámky

fPSA je automaticky stanoven při PSA mezi 4-20µg/l!

PSA je glykoprotein, který je specifickým produktem prostatické tkáně, jak zdravé, tak i zhoubné. Je to serinová proteáza, jejíž hlavní rolí je proteolýza seminální tekutiny a usnadnění pohybu spermatozoí. Stanovení hladiny volného PSA se využívá pro výpočet podílu volný PSA/celkový PSA k upřesnění diagnostiky benigní prostatické hyperplázie.

V případě benigního onemocnění je v séru vyšší podíl fPSA, u karcinomu je poměr v séru pacientů statisticky významně nižší než u pacientů s benigní hyperplazií.

Problémem při detekci karcinomu prostaty je především nízká specifita celkového PSA při hodnotách 4-10 $\mu\text{g/l}$, kde hovoříme o tzv. diagnostické šedé zóně, ve které se karcinom prostaty vyskytuje u 25 % pacientů a v koncentraci pod 4 $\mu\text{g/l}$ bývá skryto až 20% karcinomů.